

[Marie Antoinette von Lowzow.]

vende, og uden at de får mulighed for avancerment på grundlag af dygtiggørelse i deres specialarbejde. Der er stillet disse kvinder visse ekstratillæg og overarbejdspenge i udsigt, men selv efter lang tids tjeneste har de pågældende ikke kunnet få klar besked om deres løns størrelse, om tillæg og fridage.

Eksempelvis skal nævnes nogle kvinder, der blev ansat den 1. april 1952 ved operationsrumstjeneste. De tog plads i tillid til, at de tilnærmelsesvis tal, der var opgivet dem som det, deres løn ville blive, og at løfter om nattillæg og overarbejdspenge ville holde, og at de i tjeneste under staten var sikre på en fair, omgående og god ordning var af deres forhold, selvom de ved tiltrædelsen ikke kunne få deres kontraktforhold ordnet, men fik at vide, at de måtte underskrive en blank lønkvittering uden talopgivelse af lønnens størrelse. De fik til gengæld udbetalt en a conto-løn, der måtte antages at være mindre end den endelige, og et nattillæg på 50 kr. månedlig.

Trods utallige forespørgsler til deres foresatte har disse kvinder endnu ikke 7 måneder efter ansættelsen kunnet få deres forhold endeligt ordnet. Desuden skete det for dem katastrofale, at man standsede udbetalingen af deres nattillæg den 1. oktober uden nogen form for forudgående varsel. Motiveringen herfor var, at de ikke havde krav på ekstratillæg, når de ikke var time-lønnede. Man skulle synes, at de kvinder, der i 7 måneder har fået udbetalt dette tillæg af myndighederne, og som ved deres ansættelse havde fået at vide, at de ville få et tillæg, måtte kunne regne med det fortsat og i hvert fald måtte kunne regne med et rimeligt varsel før dets udeblivelse. I hvert fald skal der ikke megen fantasi til at forestille sig, hvad det betyder for den enkelte at miste et tillæg af denne størrelse, når man ellers kun får udbetalt ca. 600 kr. og skat og husleje skal betales. De usikre økonomiske forhold belyses også af følgende: en af de ansatte damer trængte af private grunde meget til at tjene lidt ekstra, hvorfor hun forud for en større øvelse, hvor der skulle bruges ekstratjeneste, henvendte sig til den intendant, under hvem hun sorterede, og spurgte, om hun ved at påtage sig ekstraarbejde kunne få løn for dette. Jo, det bekræftede han, hvor efter hun gjorde ekstratjeneste, der efter

kontoroverarbejdspenge ville andrage ca. 200 kr.

Efter øvelsen, da arbejdet var gjort, meddelte den pågældende intendant hende, at hun „alligevel ikke kunne få noget for ekstraarbejdet“. Samtidig fik alle de af hendes kammerater på samme arbejdssted, der var ansat ved almindeligt kontorarbejde med almindelig tjenestetid, udbetalt løn for det ekstraarbejde, de havde gjort under samme øvelse.

Heller ikke disse kvinders ret til fridage er der taget stilling til. Det forlanges af dem, at de skal gøre tjeneste hvert tredje døgn, altså 8 timers gennemsnitlig tjeneste pr. dag, måned efter måned, uden nogen form for fridage undtagen deres sommerferie. Det vil sige, at disse mennesker i modsætning til, hvad enhver anden normalt arbejdende i dette samfund har, ikke har de 52 søndage og andre fridage i året. Ved andre stats tjenester, som f. eks. politiet, hvor man som her har forskudt arbejdstid, gives der erstatning for de mistede søndage og fridage gennem tilståelse af såkaldte skæve fridage. — Heller ikke pengeerstatning for mistede fridage har de fået.

Om de omtalte kvinders arbejde skal iøvrigt oplyses, at de ifølge deres reglement kan tørne om at slange i et til dem indrettet soverum mellem kl. 22 og kl. 8, vel at mærke såfremt tjenesten tillader det — og det gør den sjældent ret længe ad gangen; og det er kun muligt at slange fuldt påklædt. De har samme forhold, med andre ord, som vagthavende befalingsmænd — der jo forøvrigt får tillæg for tjeneste af den art.

Jeg synes, det er urigtigt og uholdbart at byde kvinder, der ansættes under staten, sådanne arbejdsbetingelser, at de hverken ved, om de er købt eller solgt økonomisk, og ikke får deres ret til fridage ordnet. Mange af dem må antagelig regne med en anelig lønnedgang i forhold til tidligere erhverv, og når de alligevel har taget dette job, er det af interesse for arbejdet og af idealisme. Disse forhold kan ikke medvirke til at holde på de ansatte eller at få tilgang af nye dygtige kvinder — og her kræves særlig dygtige og pålidelige arbejdere.

Jeg ved, at netop det personel, jeg her har fremdraget som det markante eksempel, i de sidste dage har fået meddelelse om, at de nu, altså 7 måneder efter deres ansættelse, vil få forelagt en ansættelseskontrakt, men selvom de skulle have fået den i dag,